

LIETUVOS MOKESČIŲ SISTEMA. MOKESČIAI. PAJAMŲ IR TURTO DEKLARAVIMAS. BŪDAI PAPILDOMAI UŽSIDIRBTI

VMI prie FM
Mokesčių informacijos departamentas
2019 m.

VALSTYBINĖ
MOKESČIŲ
INSPEKCIJA

KODĖL VMI SVARBUS KIEKVIENAS JAUNAS ŽMOGUS?

Jaunimo švietimas – viena pagrindinių VMI strategijų, kurios tikslas:

- skatinti būsimų mokesčių mokėtojų sąmoningumą;
- ugdyti jaunosios kartos mokesstinę moralę;
- stiprinti pasitikėjimą VMI ir formuoti tinkamą institucijos įvaizdį.

- Viktorina mokiniams „Mokesčiai sugrįžta kiekvienam“.
- Jaunimo interneto svetainė TAXEDU.

Planas

- Mokesčių tipai, rūšys;
- Mokesčių administratoriaus funkcijos;
- Gero mokesčio kriterijai;
- Pagrindinių mokesčių apžvalga;
- Šešėlinė ekonomika;
- Aktyvios ir pasyvios pajamos;
- Pajamų ir turto deklaravimas;
- Būdai papildomai užsidirbti ir pajamų apmokestinimas;
- Trečiųjų asmenų VMI teikiama informacija;
- Informacijos apie pajamas šaltiniai.

Kas yra MOKESTIS?

Mokestis – mokesčio mokėtojui nustatyta piniginė prievolė valstybei.

Mokestis gali būti nustatomas tik įstatymu.*

*tam tikros apimties įgaliojimai savivaldybių taryboms taip pat nustatyti įstatymu

Mokesčių rūšys

Mokesčių rūšys (tipai):

- Personaliniai ir objektiniai
- Juridinių asmenų, fizinių asmenų, visuotiniai
- Priskirtieji ir reguliuojamieji
- Valstybės biudžeto, savivaldybių biudžetų, tiksliniai
- Pelno, pajamų, turto, vartojimo
- Pastovūs ir vienkartiniai
- Procentiniai ir fiksuoti
- Tiesioginiai ir netiesioginiai

Mokesčių rūšys

Proporciniai:

- Gyventojų pajamų mokestis;
- Pelno mokestis;
- Pridėtinės vertės mokestis (PVM);
- Žemės mokestis;
- Nekilnojamojo turto mokestis;
- Paveldimo turto mokestis.

Progresiniai:

- Mokestis už aplinkos teršimą.

Mokesčių rūšys

Mišrūs:

- Akcizai

Vienetiniai:

- Konsulinis mokestis;
- Mokestis už valstybinius gamtos išteklius;
- Loterijų ir azartinių lošimų mokestis;
- Mokesčiai už pramoninės nuosavybės objektų registravimą;
- Gamybos mokestis cukraus sektoriuje

Mokesčių administratorius

Mokesčių administratorius – už mokesčių administravimą atsakinga valstybės įstaiga ar institucija, turinti įstatymu suteiktus įgaliojimus veikti mokesčių administravimo srityje.

Mokesčių administratoriai:

Valstybinė mokesčių inspekcija (VMI) – atsakinga už Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo 13 str. nurodytų mokesčių administravimą, išskyrus muitus;

Muitinė – administruoja muitus ir tiek, kiek jai pavesta – akcizą ir PVM;

VMI sudaro centrinis mokesčių administratorius – VMI prie FM ir apskričių VMI – vietos mokesčių administratoriai.

Pagrindinės VMI funkcijos

MOKESČIŲ
MOKĖTOJŲ
APTARNAVIMAS

MOKESČIŲ
APSKAITA IR
PASKIRSTYMAS

MOKESČIŲ
APSKAIČIAVIMO
IR SUMOKĖJIMO
KONTROLĖ

Pagrindiniai VMI uždaviniai

- padėti mokesčių mokėtojams įgyvendinti savo teises ir atlikti pareigas;
- įgyvendinti mokesčių įstatymus;
- užtikrinti, kad į biudžetą būtų sumokėti mokesčiai.

Mokesčių administratoriaus pareigos

Mokesčių administratorius privalo:

- Skatinti savanorišką mokesčių sumokėjimą;
- Nepažeisti mokesčių mokėtojo teisių;
- Tiksliai laikytis mokesčių teisės aktų;
- Ginti teisėtus valstybės interesus;
- Užtikrinti informacijos apie mokesčių mokėtojus slaptumą;
- Naudotis savo teisėmis, tik tiek, kiek tai susiję su jam pavestomis funkcijomis;
- Stengtis kuo mažiau trikdyti mokesčių mokėtojo veiklą;

Mokesčių mokėtojų pareigos

- Laiku ir tiksliai įvykdyti mokesstinę prievolę;
- Bendradarbiauti su mokesčių administratoriumi;
- Įsiregistruoti mokesčių mokėtoju ir laiku pranešti apie pasikeitusius duomenis;
- Teisingai apskaičiuoti mokesstį;
- Laiku teikti deklaracijas ir kt. dokumentus;
- Tvarkyti apskaitą, saugoti apskaitos dokumentus, registrus ir kt. dokumentus;
- Pateikti informaciją apie sąskaitos užsienio kredito, mokėjimo, el. pinigų įstaigoje atidarymą;
- Teikti informaciją apie sandorius. Mokesčių administratoriui pareikalavus, pateikti turto įsigijimo ir pajamų gavimo šaltinius ir juos pagrįsti ir kt.

Mokesčių funkcijos

Socialinis ekonominis mokesčių vaidmuo pasireiškia jų funkcijomis. Svarbiausios mokesčių funkcijos:

- **Fiskalinė** pasireiškia tuo, kad nacionalinio biudžeto pajamos iš esmės formuojamos remiantis šalies mokesčių sistema.
- **Perskirstomoji** susijusi su fiskaline funkcija ir pasireiškia tuo, kad gautos į nacionalinį biudžetą lėšos perskirstomos tarp šalies gyventojų, ūkio subjektų bei veiklos sričių.
- **Reguliavimo.** Priimdama atitinkamus mokesčių įstatymus, valstybė gali skatinti krašto ekonomikos spartesnę plėtoją arba stagnaciją, kovoti su infliacija, nedarbu ir pan.

Mokesčių teisinis reglamentavimas

Mokesčių teisės sistemą sudaro:

- mokesčių įstatymai ir mokesčių įstatymus lydintieji teisės aktai. Juos leidžia LRV, o kai yra jos pavedimas – Finansų ministerija arba centrinis mokesčių administratorius.
- Jeigu LR tarptautinėse sutartyse nustatytos kitokios apmokestinimo taisyklės ir šios sutartys yra ratifikuotos, įsigaliojusios ir taikomos LR, tai taikomos šiose sutartyse nustatytos taisyklės.

Mokesčių lengvatas nustato tik atitinkamų mokesčių įstatymai, reglamentuojantys mokesčių apskaičiavimo tvarką.

Gero mokesčio savybės

Apmokestinimo principai:

- Mokesčių nustatymas tik įstatymu
- Tarptautinių sutarčių viršenybės
- Teisingumo
- Mokesčių mokėtojų lygybės
- Mokesčių visuotinio privalomumo
- Apmokestinimo aiškumo
- Viešumo
- Mokesčių administravimo veiksmingumo
- Turinio viršenybės prieš formą
- Bendradarbiavimo

Gero mokesčio savybės

Pagrindiniai apmokestinimo principai, į kuriuos buvo atsižvelgiama kuriant Lietuvos mokesčių sistemą ir kuriems neturi prieštarauti visi mokesčių teisės aktai, yra šie:

- mokesčių mokėtojų lygybės principas (taikant mokesčių įstatymus, visi mokesčių mokėtojai dėl šių įstatymų nuostatų yra lygūs);
- teisingumo ir visuotino privalomumo principas (mokesčius privalo mokėti visi mokesčių mokėtojai, laikydamiesi mokesčių įstatymų nustatytos tvarkos);
- nustatyti individualaus pobūdžio mokesčio lengvatas yra draudžiama;
- mokesčių administratorius, administruodamas mokesčius, privalo vadovautis protingumo kriterijais;
- apmokestinimo aiškumo principas (mokestinės prievolės turinys teisės aktuose turi būti aiškiai apibrėžtas).

Gero mokesčio savybės

- **Efektivumas.** Mokesčio surinkimas turi būti efektyvus, jam surinkti valstybė neturi išleisti per daug pinigų.
- **Tikslas.** Valstybė turi turėti pamatuotą priežastį įvesti mokesť. Mokesčio mokėtojai turi žinoti, kokiu tikslu bus naudojamas mokestis.
- **Teisingumas.** Mokestis turi būti santykinai teisingas skirtingų mokėtojų atžvilgiu.
- **Aiškumas.** Mokėtojai turi žinoti, kiek mokesčių reikia sumokėti, kada juos mokėti ir kaip tai tinkamai padaryti.
- **Paprastumas.** Mokestį sumokėti jo mokėtojui turi būti paprasta ir patogiu.

VMI administruojami mokesčiai

- 1) Pridėtinės vertės mokestis;
- 2) Akcizai;
- 3) Gyventojų pajamų mokestis;
- 4) Nekilnojamojo turto mokestis;
- 5) Žemės mokestis;
- 6) Mokestis už valstybinius gamtos išteklius;
- 7) Angliavandenilių išteklių mokestis;
- 8) Mokestis už aplinkos teršimą;
- 9) Konsulinis mokestis;
- 10) Žyminis mokestis;
- 11) Paveldimo turto mokestis;
- 12) Įmokos į Garantinį fondą;

VMI administruojami mokesčiai

- 13) Valstybės rinkliava;
- 14) Loterijų ir azartinių lošimų mokestis;
- 15) Mokesčiai už pramoninės nuosavybės objektų registravimą;
- 16) Pelno mokestis;
- 17) Valstybinio socialinio draudimo įmokos;
- 18) Pertekliaus mokestis cukraus sektoriuje;
- 19) Gamybos mokestis cukraus sektoriuje;
- 20) Muitai;
- 21) Atskaitymai nuo pajamų pagal Lietuvos Respublikos miškų įstatymą;
- 22) Mokestis už valstybės turto naudojimą patikėjimo teise;
- 23) Socialinis mokestis;

Mokėjimai už paslaugas

- Elektros energiją
- Vandenį
- Internetą
- Šiukšlių išvežimas
- ....

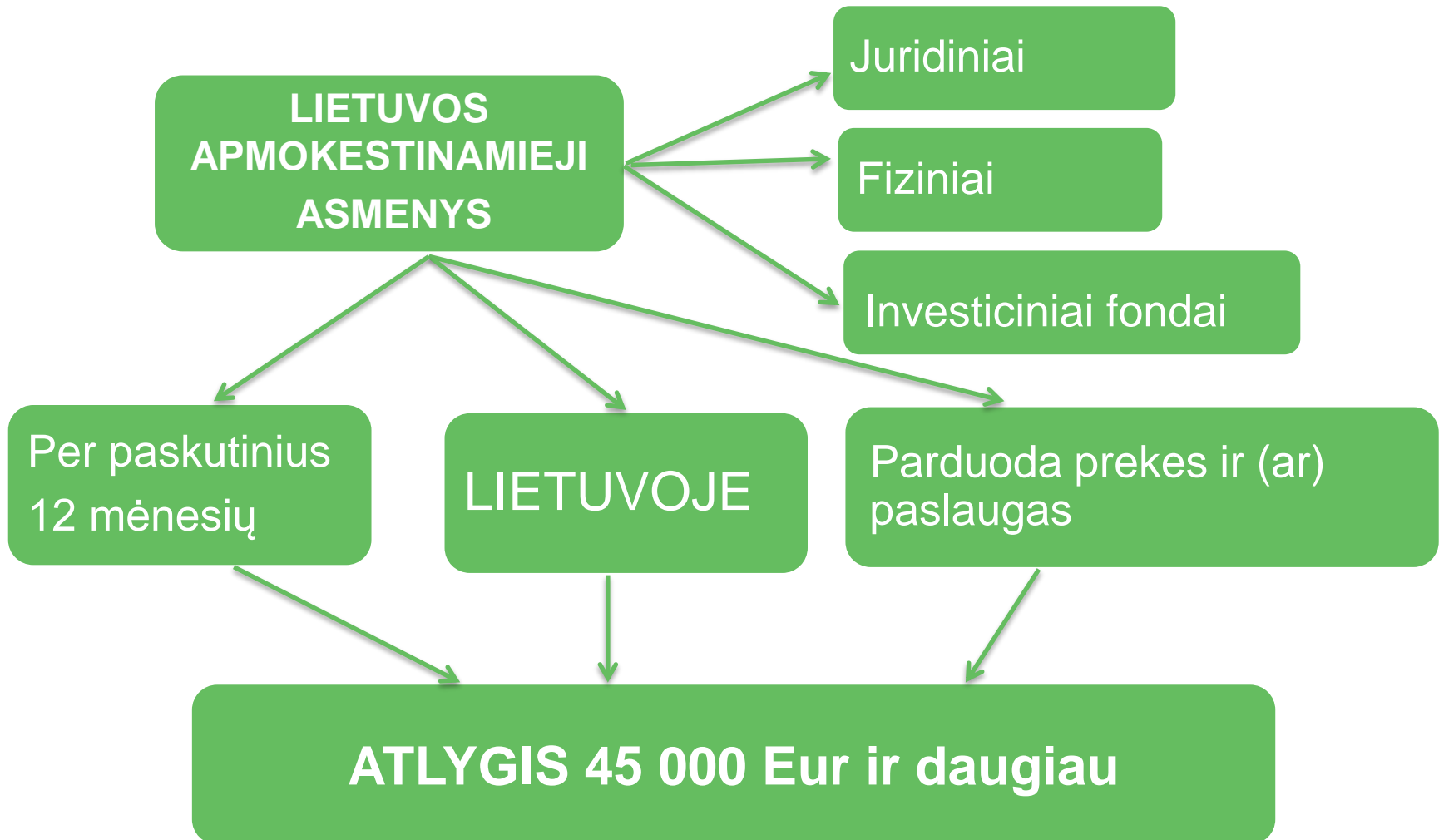
Pridėtinės vertės mokestis (PVM)

Mokesčio mokėtojai - Lietuvos bei užsienio fiziniai ir juridiniai asmenys, kurie Lietuvoje vykdo bet kokio pobūdžio ekonominę veiklą.

Tam tikrais atvejais mokėtoju gali būti ir asmuo, nevykdantis ekonominės veiklos.

PVM objektas - yra apmokestinamojo asmens už atlygį vykdomas prekių tiekimas ir paslaugų teikimas, kuris pagal PVMĮ nuostatas laikomas įvykusi Lietuvoje. PVM objektu taip pat gali būti prekių ir paslaugų įsigijimas Lietuvoje už atlygį iš kitos valstybės narės.

Pridėtinės vertės mokestis (PVM)

Pridėtinės vertės mokestis (PVM)

Prievolė apskaičiuoti įsigytų prekių PVM tenka:

Lietuvos Respublikos juridiniams ir fiziniams asmenims, vykdančiams bet kokio pobūdžio ekonominę veiklą, juridiniams asmenims, kurie nėra apmokestinamieji asmenys ir nėra įsiregistravę bei neprivalo registruotis PVM mokėtojais pagal PVMĮ 71 arba 72 straipsnius, kai iš kitų valstybių narių įsigyja prekes (išskyrus naujas transporto priemones ir akcizais apmokestinamas prekes) ir visų įsigytų prekių vertė (neįskaitant PVM, sumokėto ar mokėtino kitoje valstybėje, iš kurios prekės buvo atgabentos) praėjusiais arba kalendoriniais metais yra didesnė kaip 14 000 Eur.

PVM tarifai

- **Standartinis PVM tarifas – 21 proc.**
- **Lengvatiniai PVM tarifai - 9, 5 ir 0 proc.**

Akcizai

Mokesčio objektas:

- Etilo alkoholis ir alkoholiniai gėrimai;
- Apdorotas tabakas ir kaitinamojo tabako produktai;
- Elektroninių cigarečių skystis;
- Energiniai produktai;
- Elektros energija;
- Visi kiti produktai tampa akcizų objektu, jeigu jie parduodami arba naudojami kaip variklių degalai arba jų priedai;
- Visi kiti nei Akcizų įstatymo 1 priede nurodyti angliavandeniliai, išskyrus durpes, tampa akcizų objektu, jeigu jie parduodami arba naudojami kaip šildymui skirtas kuras

Akcizai

Akcizų mokėtojai yra:

- Akcizais apmokestinamų prekių sandėlių savininkai;
- Registruoti akcizais apmokestinamų prekių gavėjai;
- Laikiniai registruoti akcizais apmokestinamų prekių gavėjai;
- Registruoti akcizais apmokestinamų prekių siuntėjai;
- Kiti asmenys, kuriems gali atsirasti akcizų prievolė;

Pelno mokestis

Mokesčio mokėtojai – Lietuvos ir užsienio įmonės;

Lietuvos vienetą mokesčio bazė yra visos pajamos, kurių šaltinis yra Lietuvos Respublikoje ir ne Lietuvos Respublikoje:

- uždirbtos Lietuvos Respublikoje;
- uždirbtos užsienyje.

Pelno mokesčio tarifas 15, 5 arba 0 proc.

Gyventojų pajamų mokestis

Mokesčio mokėtojai – pajamų gavę:

- nuolatiniai Lietuvos gyventojai;
- nenuolatiniai Lietuvos gyventojai, pajamų mokestį mokantys nuo pajamų, kurių šaltinis yra Lietuvoje.

Mokesčio objektas:

- visos nuolatinio Lietuvos gyventojų pajamos, kurių šaltinis yra Lietuvoje ir ne Lietuvoje;
- nenuolatinio Lietuvos gyventojų pajamos, kurių šaltinis yra Lietuvoje (nurodytos GPMĮ 5 straipsnyje).

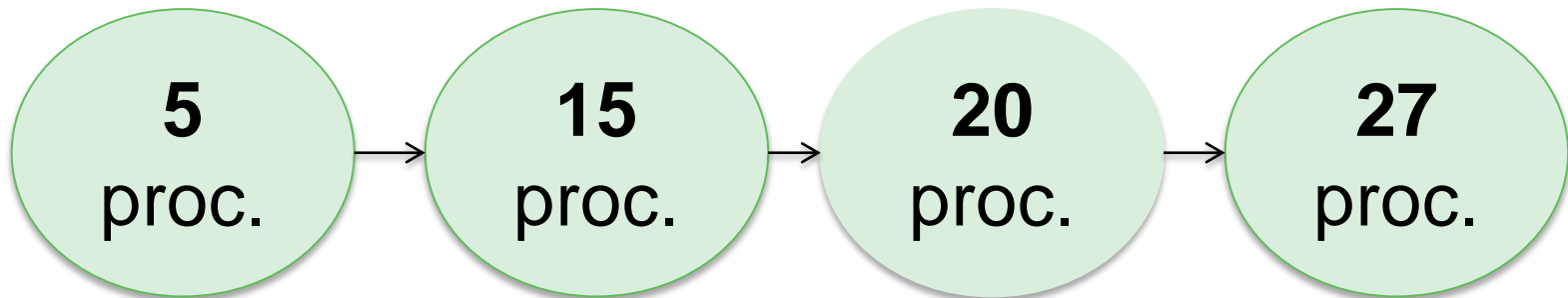
Gyventojų pajamų mokestis

Gyventojų pajamų mokesčio tarifai:

- **20 (27) proc.** (su darbo santykiais susijusioms pajamoms, mažųjų bendrijų vadovų, kurie nėra tų MB nariai, pagal civilinę (paslaugų) sutartį už vadovavimo veiklą gautoms pajamoms ir pan.);
- **15 proc.** dividendams; individualios veiklos pajamoms;
- **15 (20) proc.** (turto pardavimo, nuomos, honorarų, palūkanų ir kt. pajamoms);
- **5 (20) proc.** (ne individualios veiklos atliekų pardavimo pajamoms).
- **Fiksuoto dydžio savivaldybių tarybos nustatytas** pajamų mokestis, sumokamas įsigyjant verslo liudijimą.

Neapmokestinamosios pajamos – GPMĮ 17 straipsnis.

GPM tarifai nuo 2019-01-01

- Taikomas GPM tarifas priklauso nuo pajamų rūšies ir pajamų dydžio (VDU).
- Patvirtintas VDU (vidutinis darbo užmokestis) dydis 2019 m. – 136 344 eurų (11362 eurai mėnesiui).

Gyventojų pajamų mokestis

Pagal mokesčio mokėjimo tvarką gyventojų pajamos, įskaitant neapmokestinamąsias, skirstomos į:

- **A klasės pajamas** – GPM nuo apmokestinamųjų pajamų privalo apskaičiuoti, išskaičiuoti ir į biudžetą sumokėti išmoką išmokantis asmuo (mokestį išskaičiuojantis asmuo).
- **B klasės pajamas** – GPM apskaičiuoja, deklaruoja ir į biudžetą sumoka pats pajamas gavęs gyventojas, užpildęs ir VMI pateikęs Metinę pajamų mokesčio deklaraciją.

Nekilnojamojo turto mokestis

- **Juridiniai asmenys** (įmonės) moka NTM už jiems nuosavybės teise priklausančią NT ir už neterminuotai ar ilgiau kaip vieno mėnesio laikotarpiui perduotą naudotis NT, priklausančią fiziniams asmenims.
- **Fiziniai asmenys** (gyventojai) NTM moka už visą jiems nuosavybės teise priklausančią arba jų įsigyjamą NT, esantį Lietuvos Respublikos teritorijoje, išskyrus:
  - 1) juridiniam asmeniui neterminuotai ar ilgesniam kaip vieno mėnesio laikotarpiui perduotą naudotis NT (arba jo dalį);
  - 2) gyvenamosios, sodų, garažų, fermų, šiltnamių, ūkio, pagalbinio ūkio, mokslo, religinės, poilsio paskirties statinius (patalpas), žuvininkystės ir inžinerinių statinius, jeigu jų bendra vertė neviršija **220 000 Eur**;
  - 3) NT, priskiriamą neapmokestinamajam nekilnojamam turtui.³²

Nekilnojamojo turto mokestis

- Mokesčio tarifas – **nuo 0,3 proc. iki 3 proc.** NT mokestinės vertės. NT mokesčio tarifą nustato savivaldybių tarybos.
- Gyventojų poreikiams naudojamam nekomercinės paskirties NT (gyvenamosios, sodų, garažų, fermų, šiltnamių, ūkio, pagalbinių ūkio, mokslo, religinės, poilsio paskirties statiniams (patalpoms), žuvininkystės ir inžineriniams statiniams), kurio vertė viršija 220 000 Eur, taikomas **nuo 0,5 proc. iki 2 proc.** mokesčio tarifas.

Žemės mokestis

- **Žemės mokesčio mokėtojai** yra privačios žemės (išskyrus miško žemę) savininkai – juridiniai ir fiziniai asmenys.
- Žemės mokesčio tarifas metams – **nuo 0,01 proc. iki 4 proc.** žemės mokestinės vertės.
- Žemės mokesčio nemoka žemės savininkai, kurių mokėtinas mokestis mokestiniu laikotarpiu už visus nuosavybės teise turimus žemės sklypus **neviršija 2 Eur.**
- Savivaldybių tarybos turi teisę savo biudžeto sąskaita sumažinti mokestį arba visai nuo jo atleisti.

Ar kasdien mokame mokesčius?

Pirkdami bet kokias prekes ar paslaugas visi mokame

Pridėtinės vertės mokestį - tai tam tikras prekės kainos procentas.

Pirkdami degalus, cigaretes, alkoholinius gėrimus sumokame ir

Akcizus.

Sumokėtų mokesčių panaudojimas

Kam naudojami mokesčiai?

Šalies švietimo, kultūros, mokslo, sveikatos apsaugos, socialinio aprūpinimo bei socialinės šalpos, gamtos apsaugos programoms įgyvendinti, ūkiui plėtoti;

Valstybinės valdžios ir valstybės valdymo įstaigoms išlaikyti bei krašto apsaugai.

Visi mokesčiai ir įmokos naudojami valstybės teikiamoms prekėms ir paslaugoms apmokėti, taip pat valstybės funkcijoms vykdyti.

Šešėlinė ekonomika

Didžiausi šešėlinės ekonomikos reiškiniai:

- Nelegali prekyba
- Nelegalus darbas
- Darbo užmokestis „vokeliuose“
- Pajamų neapskaitymas, slėpimas ir kt.
- Kontrabandinė cigarečių, degalų ir alkoholio rinka

Šešėlinė ekonomika

Pagrindinės šešėlinės ekonomikos priežastys:

- Šalies piliečių pakantumas šešėlinės ekonomikos reiškiniams
- Pajamų nelygybė (maža minimali alga, darbo jėgos apmokestinimas)
- Mokesčių našta
- Žemas visuomenės mokestinis sąmoningumas
- Korupcija

Šešėlinė ekonomika

Ką galėtume kiekvienas?

**Reikalauti
sumokėjimo
dokumento
įsigyjant prekes
ir paslaugas**

Šešėlinė ekonomika

Ką galėtume kiekvienas?

Pranešti apie mokestinius pažeidimus VMI pasitikėjimo telefonu:

Šešėlinė ekonomika

Ką galėtume kiekvienas?

Pranešti apie mokestinius pažeidimus, pasinaudojant programėle išmaniesiems telefonams „PRANEŠK“

Laisvės nuo mokesčių diena

Laisvės nuo mokesčių diena – tai simbolinė diena metuose, kai vidutinis mokesčių mokėtojas nustoja dirbti valdžiai ir pradeda dirbti savo paties ir savo šeimos gerovei. Tai yra santykinės mokesčių naštos rodiklis, parodantis, kokią žmogaus sukurtų gėrybių dalį paima valdžia ir perskirsto per nacionalinį biudžetą ir nebiudžetinius fondus.

Skaičiuoklėje www.mokumokescius.lt įvedus duomenis apie uždirbamą atlyginimą ir išleidžiamas lėšas, gaunama žmogaus sumokėtų mokesčių suma. Ši suma padalinama iš visos darbo vietos kainos, kad būtų gauta proporcija, kokią dalį atlyginimo žmogus skiria mokesčiams sumokėti.

Aktyvios ir pasyvios pajamos

- **Aktyvios pajamos** gaunamos dirbant tam tikrą darbą: darbo užmokestis, pajamos iš verslo ar panašias atliekamas paslaugas.
- **Pasyvios pajamos** – tai tokios pajamos, kurias asmuo gauna neįdėdamas ženklus darbo. Pavyzdžiui:
  - *Nuosavo verslo (pasyvus šaltinis, tik jei asmuo pats versle nedirba) pajamos.*
  - *Nekilnojamojo ir kito turto nuomos.*
  - *Honorarų išmokos.*
  - *Pajamos iš investicijų į vertybinius popierius.*

Turto deklaravimas

Asmenys, pagal Lietuvos Respublikos gyventojų turto deklaravimo įstatymą (GTDĮ), privalantys deklaruoti turta:

- Valstybės politikai, tarnautojai, Europos Parlamento nariai, teisėjai, notariai, antstoliai, prokurorai, valstybinių aukštųjų mokyklų vadovai, viešųjų įstaigų, kurių steigėja ar dalininkė yra valstybė arba savivaldybė, vadovai, valstybės ir savivaldybės įmonių vadovai ir kitas **GTDĮ 2 straipsnyje** išvardytas pareigas kalendoriniais metais ėję gyventojai bei jų šeimos nariai;
- **18 metų sulaukę nuolatiniai Lietuvos gyventojai**

Turto deklaravimas

Nuolatiniai Lietuvos gyventojai, **sulaukę 18 metų**, turi deklaruoti vieną kartą tų kalendorinių metų, kuriais jie sulaukė 18 metų, **gruodžio 31 d.** tokį turėtą turta:

- 1) **nekilnojamąjį daiktą**, įskaitant nebaigtą statyti statinį, kurių nuosavybės teisės **nėra įregistruotos** Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto registre;
- 2) **lėšas**, turimas **ne Lietuvos Respublikos bankuose ir kitose kredito įstaigose**, jeigu jų bendra suma **viršija 1 500 Eur**;
- 3) meno kūrinius, brangakmenius, juvelyrinius dirbinius, tauriuosius metalus, kurių **vieneto vertė viršija 1 500 Eur**;
- 4) pasiskolintas ir negražintas lėšas, jeigu jų suma **viršija 1 500 Eur**;
- 5) paskolintas ir nesusigražintas lėšas, jeigu jų suma **viršija 1 500 Eur**;
- 6) vertybinius popierius, jeigu jų bendra vertė **viršija 1 500 Eur**.

Jeigu tokio turto gyventojas (18 metų sulaukęs) neturi, tai turto deklaracijos (**forma FR0001**) pateikti nereikia.

Pajamų deklaravimas

Kalendoriniams metams pasibaigus iki gegužės 2 d. pajamas **privalo deklaruoti gyventojai:**

- Gavę su darbo santykiais ar jų esmę atitinkančiais santykiais susijusių pajamų, kai tokių pajamų gavimo vietoje pritaikytas NPD turi būti perskaičiuotas.
- Privalantys deklaruoti turtą pagal GTDĮ.
- Įregistravę individualią veiklą ar turėję verslo liudijimus (net ir tuo atveju, jei pajamų negavo).
- Ūkininkai ir jų partneriai, kiti žemės ūkio veiklą vykdančios gyventojai.
- Gavę pajamų už parduotą (perleistą) turtą.
- Gavę kitokių pajamų.
- Pageidaujantys susigražinti pajamų mokestį.
- Galutinai išvykę iš Lietuvos.

Už 2019 metus paprastesnis pajamų deklaravimas. EDS vedlys

- Interaktyvi trečiųjų asmenų VMI teikiamų duomenų pažyma, kurią galima koreguoti
- Klausimai pagal pajamų grupes, prie kai kurių pateikiama VMI informacija apie gyventojo mokestinius ypatumus
- Klausimai apie lengvatas (išlaidas, kuriomis gali būti mažinamas mokestis)
- Užpildžius visus duomenis, automatizuotai apskaičiuojami mokesčiai (su automatizuotu nukreipimu į SoDrą)
- Esant mokėtinai sumai, nukreipimas į mokėjimo paslaugą
- Pasikeitus duomenims parodoma, kas ir kur pasikeitė

VMĮ VALSTYBINĖ MOKESČIŲ ADMINISTRACIJA

Gyventojų pajamų deklaravimas už 2019 metus

Neįgaliesiems Lietuvių Pildyti anonimiškai

Uždaryti vedlį

Pradėti pildyti iš naujo

Duomenų tvarkymas Deklaracija Pateikimo rezultatas

Užpildyta duomenų 3 iš 7

- Bendri duomenys
- Darbo pajamos ir gautos socialinės išmokos
- Individualios veiklos pajamos
- Turto pajamos**
- Palūkanos
- Kitos pajamos
- Išlaidos, mažinančios pajamų mokestį
- Deklaracijos formavimas

Turto pajamos [Grįžti į ankstesnį klausimą](#)

Ar gavote pajamų iš turto nuomos, pardavimo (kitokio perleidimo nuosavybėn) Lietuvoje ir (ar) užsienio valstybėse?

Pavyzdžiui, ar:

- Nuomavote žemę, gyvenamąjį būstą, kitas patalpas
- Nuomavote kitą turtą (valtis, dviračius, įrankius, buitinę techniką ir pan.)
- Pardavėte ar kitokiu būdu perleidote nuosavybėn (išmainėte ar pan.):
- nekilnojamąjį turtą (žemę, gyvenamąjį būstą ar kitą)
- automobilį, motociklą, priekabą, ar kitą kelių transporto priemonę
- žemės ūkio techniką, laivus, orlaivius, šaunamuosius ginklus
- mišką iškirtimui, apvaliąją medieną, atliekas

Taip, gavau Ne, negavau

GPM lengvatos

Gyventojai gali susigrąžinti dalį sumokėto GPM iš pajamų atėmę šias patirtas išlaidas

Gyvybės draudimo
/ pensijų kaupimo
įmokas

Studijų įmokas

Palūkanas už
būsto kreditą,
paimtą iki
2008-12-31

GPM lengvatų taikymas

Gyventojas ir/ar jo sutuoktinis trejus metus (2019 m. – 2020 m. - 2021 m.) gali susigražinti (pateikiant Metinę pajamų deklaraciją) dalį sumokėto GPM už šias pirktas paslaugas/darbus:

- **pastatų ir kitų statinių apdailos ir bet kokio remonto darbus** (*išskyrus* daugiabučių gyvenamųjų namų atnaujinimą (modernizavimą) - renovaciją)
  - **lengvųjų automobilių remonto paslaugas**
  - **nepilnamečių vaikų (įvaikių, globotinių) iki 18 metų priežiūros paslaugas**
- Bendra šių išlaidų suma turi būti pagrįsta juridine galia turinčiais dokumentais ir negali viršyti 2000 eurų per atitinkamus kalendorinius metus

GPM lengvatų taikymas

Norint pasinaudoti GPMĮ 21 straipsnyje nustatytais lengvatomis, svarbu žinoti:

- Nepaisant nustatytų atskirų apribojimų, **bendra VISŲ ATIMAMŲ IŠLAIDŲ** (nurodytų GPMĮ 21 str. 1 dalyje) suma **negali viršyti 25 proc. apmokestinamųjų pajamų**, kurioms taikomi 15 proc., 20 proc. ir 27 proc. GPM tarifai
- Atitinkamai - GPMĮ 21 str. nurodytos išlaidos atimamos (t. y. lengvata taikoma) **proporcingai** iš visų skirtingais GPM tarifais apmokestintų pajamų

Mokesčiai nuo darbo užmokesčio

Iš viso nuo atlyginimo yra skaičiuojami ir mokami penki mokesčiai:

- gyventojų pajamų mokestis (GPM);
- privalomojo sveikatos draudimo (PSD) įmoka;
- valstybinio socialinio draudimo (VSD) įmoka;
- įmoka į Garantinį fondą;
- įmoka į Ilgalaikio darbo išmokų fondą.

Mokesčiai nuo darbo užmokesčio

Neapmokestinamasis pajamų dydis (NPD)

Kas mėnesį NPD taikomas su darbo santykiais susijusioms pajamoms (toliau – DU).

2019 metais mėnesio NPD skaičiuojamas pagal formulę:

Gyventojui taikytinas mėnesio NPD lygus

$300 - 0,15 \times (\text{gyventojų mėnesio DU} - 550 \text{ Eur})$

Jeigu mėnesio darbo užmokesčio pajamos 2555 Eur ir daugiau, NPD netaikomas. Metinis NPD lygus 0 Eur, jei 2019 metų pajamos lygios arba didesnės nei 30 660 Eur.

Mokesčiai nuo darbo užmokesčio

Apskaičiuojant GPM nuo su darbo santykiais susijusių pajamų, esant darbuotojo prašymui, gali būti taikomas neapmokestinamasis pajamų dydis (toliau – NPD).

$$(DU - NPD) \times 0,20 = GPM$$

Taikytinas NPD apskaičiuojamas pagal GPMĮ 20 straipsnyje nustatytą formulę.

Gyventojams, kuriems nustatytas 0-25 proc. arba 30-55 proc. darbingumo lygis, taikomi fiksuoti NPD dydžiai.

Būdai papildomai užsidirbti

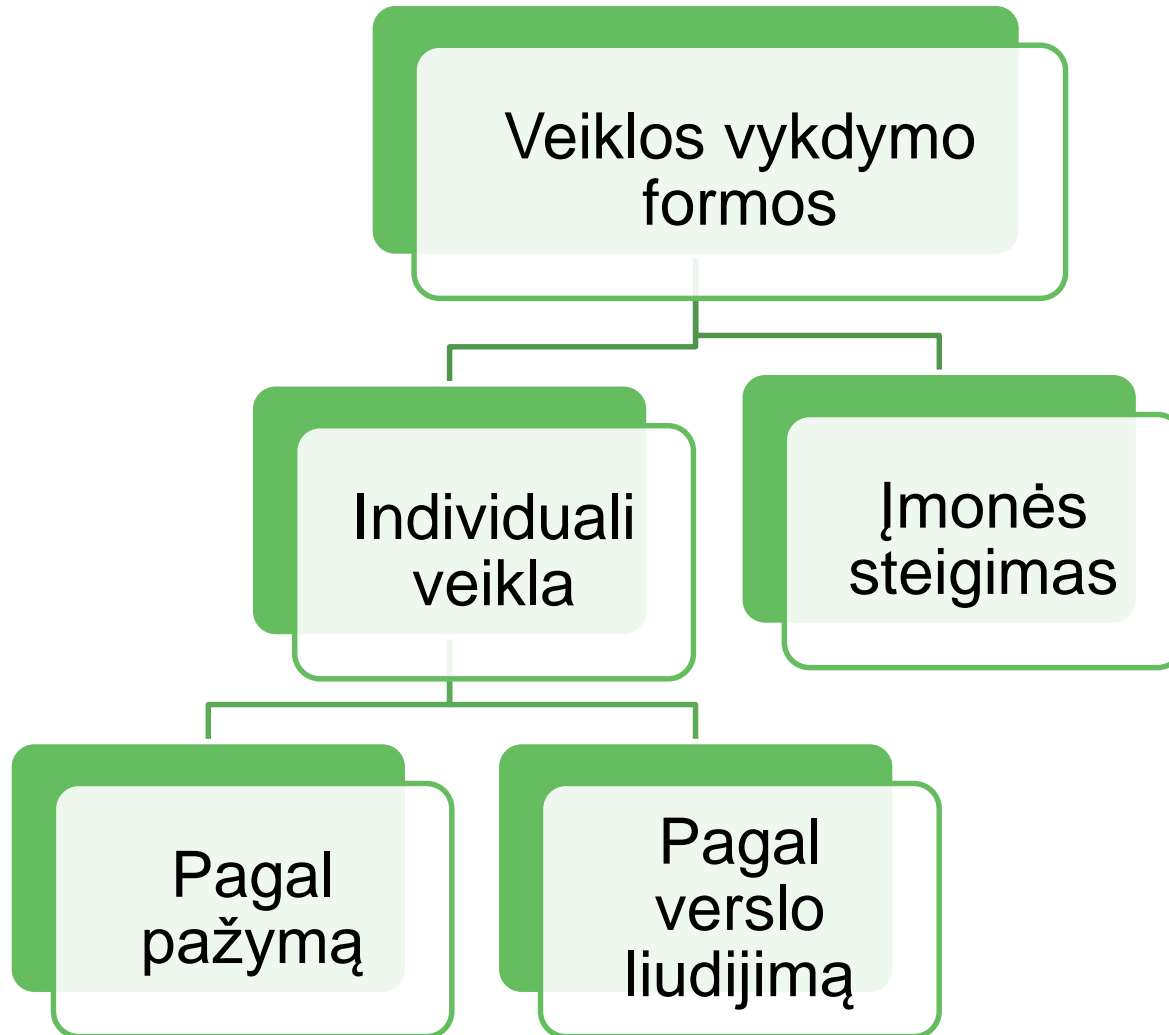
Savarankiška veikla. Kokios yra individualios veiklos formos?

Kas yra verslo liudijimas? Kokioms veiklos rūšims galima įsigyti verslo liudijimą?

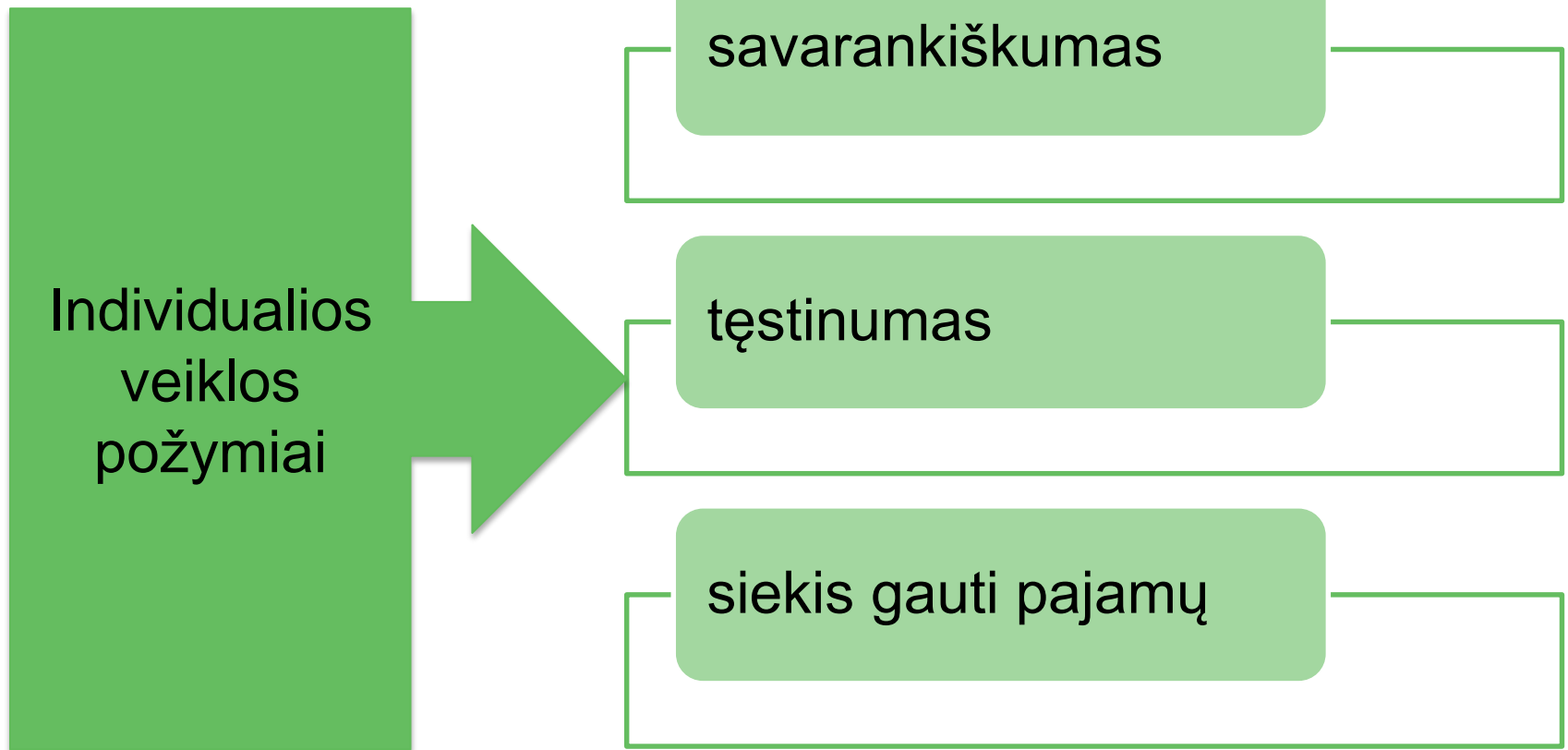
Kas yra individuali veikla pagal pažymą? Kokią veiklą galima vykdyti, įregistravus individualią veiklą pagal pažymą?

Kada ir kokius mokesčius reikia mokėti? Ar yra prievolės deklaruoti pajamas?

Veiklos formos

Individualios veiklos apibūdinimas

Veikla, įsigijus verslo liudijimą

Verslo liudijimas (toliau – VL) – paprasčiausia gyventojų pajamų mokesčio sumokėjimo forma, skirta smulkiąjam verslui.

- Fiksuoto dydžio pajamų mokesčiu gali būti apmokestinamos 45 000 eurų per kalendorinius metus neviršijančios individualios veiklos, vykdomos pagal VL, pajamos.
- Veiklų, kuriomis gali būti verčiamasi turint VL, rūšių sąrašas nustatytas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002-11-19 nutarimu Nr. 1797 „Dėl verslo liudijimų išdavimo gyventojams taisyklių ir veiklų, kuriomis gali būti verčiamasi turint verslo liudijimą, rūšių sąrašo“.

Verslo liudijimo įsigijimas

- VL įsigyti patogiausia **el. būdu**, prisijungus prie asmeninės mokesčių mokėtojo erdvės **Mano VMI**, naudojant savo e. bankininkystės duomenis ar kitas išorines priemones.
- VL išduodami pageidaujama kalendorinių metų laikotarpiui, bet ne ilgiau kaip kalendoriniams metams. **Paslaugų ir gamybos VL galima įsigyti** ne trumpiau kaip 5 dienoms, kurios neprivalo eiti paeiliui. **Prekybos VL** trumpiausias laikotarpis - viena diena.
- Prieš įsigyjant VL, mokamas savivaldybės tarybos sprendimu patvirtintas fiksuoto dydžio pajamų mokestis, kuris apskaičiuojamas proporcingai išduodamo VL galiojimo laikotarpiui.

Individuali veikla pagal pažymą

- Gyventojas, pasirinkęs vykdyti individualią veiklą pagal pažymą, gali užsiimti bet kokios rūšies veikla, jeigu Lietuvos Respublikos teisės aktai nenumato **reikalavimo įsteigti juridinio asmens** (tai reikia pasitikslinti atitinkamą veiklos sritį reglamentuojančiuose teisės aktuose ar atitinkamose institucijose, kuriojančiose tą veiklos sritį).
- Jeigu teisės aktai nedraudžia gyventojui kaip fiziniam asmeniui (neįsteigus juridinio asmens) vykdyti tam tikros ekonominės veiklos, tai jis tą veiklą gali vykdyti, nors jai ir reikalinga licencija ar bet koks kitas leidimas.

Individuali veikla pagal pažymą

- Gyventojas, nusprendęs vykdyti individualią veiklą pagal pažymą, VMI privalo pateikti Fizinio asmens prašymo įregistruoti į Mokesčių mokėtojų registrą formą **REG812**. Formą galima pateikti:
  - el. būdu, prisijungus prie asmeninės mokesčių mokėtojo erdvės – **Mano VMI**;
  - užpildžius popierinį prašymą, jį tiesiogiai įteikus arba išsiuntus paštu AVMI pagal mokesčių mokėtojo gyvenamosios vietos adresą.
- AVMI, gavusi formą REG812, parengia Nuolatinio Lietuvos gyventojų individualios veiklos vykdymo pažymos **FR0468 formą**.

Pajamų mokesčio tarifas

Individualios veiklos pajamoms taikomas **15 proc.** gyventojų pajamų mokesčio tarifas

Nuo individualios veiklos pajamų mokėtina pajamų mokesčio suma apskaičiuojama pagal GPMĮ 18² straipsnyje nustatytas formules (pritaikomas mokesčio kreditas, mažinantis mokėtiną pajamų mokestį).

Pajamų mokesčio tarifas

Pajamų mokestis apskaičiuojamas nuo individualios veiklos **apmokestinamųjų** pajamų (apskaičiuotų iš pajamų atėmus faktiškai patirtas veiklos išlaidas arba sumą, lygią 30 proc. gautų/uždirbtų pajamų)

Jei per kalendorinius metus apmokestinamosios pajamos:

neviršija 20000 eurų,
faktiškai mokama 5 proc.

viršija 20000 eurų ribą,
bet nėra didesnės nei
35000 eurų, mokama
nuo 5 proc. iki 15 proc.

pasiekia 35000 eurų ribą,
taikomas 15 proc.
pajamų mokesčio tarifas

Pajamų deklaravimas

- Gyventojas, kuris mokestiniu laikotarpiu (kalendoriniais metais) buvo įregistravęs IV, **nepriklausomai nuo to, ar gavo veiklos pajamų, ar ne**, pasibaigus kalendoriniams metams, iki kitų metų gegužės 1 d., privalo pateikti metinę pajamų deklaraciją, apskaičiuoti ir (jei reikia) į VMI biudžeto pajamų surenkamąją sąskaitą (įmokos kodu 1441) sumokėti pajamų mokestį.
- Gyventojų, vykdančių individualią veiklą (pagal pažymą ar įsigijus verslo liudijimą), mokamas **VSD** ir **PSD** įmokas administruoja (nustato įmokų mokėjimo tvarką, mokestinę bazę, lengvatas, terminus ir kt.) Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (**SODRA**).

Trečiųjų asmenų VMI teikiama informacija

- Lietuvos Respublikoje įregistruoti juridiniai asmenys (išskyrus kredito įstaigas) privalo kartą per metus pateikti VMI informaciją apie fiziniams asmenims suteiktas, jų gražintas ir iš fizinių asmenų gautas paskolas bei jų dydį;
- Informacija VMI teikiama apie įmokas už studijas, apie sumokėtas gyvybės draudimo, pensijų draudimo įmokas.
- Duomenis apie gyventojų pajamas teikia Lietuvos vienetai, užsienio vienetai, veikiantys per nuolatinę buveinę. Gyventojai VMI teikia duomenis apie kitiems gyventojams išmokėtą darbo užmokestį, palūkanas, honorarus ir kt. (pvz., nuomos) pajamas.

Trečiųjų asmenų VMI teikiama informacija

- Kredito, mokėjimo ir elektroninių pinigų įstaigos privalo pateikti VMI informaciją apie Lietuvos ir užsienio juridinių asmenų (jų filialų ir atstovybių) bei fizinių asmenų atidarytas ir uždarytas visų rūšių sąskaitas.
- **Finansų rinkos dalyviai** vieną kartą per metus VMI teikia informaciją apie:
- sąskaitų metinių apyvartų dydį, jeigu to paties asmens visų pas tą patį finansų rinkos dalyvį turimų sąskaitų bendros metinės apyvartos dydis yra didesnis kaip 15 000 Eur;
- sąskaitų likutį metų pabaigoje, jeigu to paties asmens sąskaitų likutis metų pabaigoje yra didesnis kaip 5 000 Eur;
- skolinius įsipareigojimus.

Trečiųjų asmenų VMI teikiama informacija

- Informacija apie sąskaitos užsienio valstybės kredito, mokėjimo ir elektroninių pinigų įstaigoje atidarymą ir uždarymą – forma **FR0526**;
- Antstoliai ir notarai VMI privalo teikti duomenis apie juridinius faktus, dėl kurių asmenims gali atsirasti prievolė mokėti mokestį, taip pat kitokią informaciją, reikalingą mokesčių administratoriaus funkcijoms atlikti;
- Informaciją teikia daiktus, daiktines teises ir juridinius faktus registruojančios įstaigos;

Trečiųjų asmenų VMI teikiama informacija

Pranešimo formą **PRC907** (iki gegužės 1 d.) VMI turi pateikti gyventojai, kurie atitinka visas šias sąlygas:

1. gyventojas pagal sudarytus sandorius gauna lėšų (įskaitant pasiskolintas) iš nuolatinių Lietuvos gyventojų arba užsienio fizinių ar juridinių asmenų;
2. gyventojas per vienerius kalendorinius metus gryniaisiais pinigais gauta suma pagal vieną sandorį arba pagal keletą su tuo pačiu asmeniu sudarytų sandorių viršija 15 000 Eur;
3. sandoriai nėra notarinės formos;
4. gyventojas pagal sandorius gautos pajamos nedeklaruotos kitų mokesčių įstatymų nustatyta tvarka.

Informacijos apie mokesčius šaltiniai

- VMI interneto svetainė adresu www.vmi.lt;
- Individualios konsultacijos telefonu 1882 ir raštu;
- Auditoriniai ir elektroniniai seminarai;
- Asmeniniai pranešimai / priminimai Mano VMI, Elektroninio deklaravimo sistemoje (EDS);
- Apibendrinti mokesčių įstatymų paaiškinimai (komentarai) / specializuoti leidiniai.

VMI siekia teikti kokybiškas ir mokesčių mokėtojų poreikius atitinkančias informavimo, švietimo ir konsultavimo paslaugas.

Dėkoju už dėmesį